

INFORME D'IMPACTE DE GÈNERE

**Projecte normatiu d'Ordenança Municipal reguladora dels
equipaments d'allotjament dotacional i requisits funcionals de les
residències col·lectives docents d'allotjament temporal en sòl de
zona**

Codi: 29IIG/2024

ÍNDEX

SÍNTESI: VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE.....	3
0. INTRODUCCIÓ.....	3
1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA	4
2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE	5
3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS	6
4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE.....	6
5. VALORACIÓ PER PART D'ORGANITZACIONS FEMINISTES I/O ENTITATS DE DONES	8
6. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE	8
7. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS	9

SÍNTESI: VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE

La valoració de l'impacte de gènere del projecte normatiu *d'Ordenança Municipal reguladora dels equipaments d'allotjament dotacional i requisits funcionals de les residències col·lectives docents d'allotjament temporal en sòl de zona* determina que és transformador de les desigualtats de gènere, en un grau lleugerament positiu.

0. INTRODUCCIÓ

El present document és un Informe d'Impacte de Gènere (IIG, d'ara endavant) del projecte normatiu *d'Ordenança Municipal reguladora dels equipaments d'allotjament dotacional i requisits funcionals de les residències col·lectives docents d'allotjament temporal en sòl de zona*.

Els IIG analitzen les necessitats pràctiques de les persones contemplant les desigualtats de gènere, les obligacions relacionades amb la vida quotidiana, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques. Així, és un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en el qual es fa una avaluació *prospectiva* (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb objecte d'identificar i prevenir la producció, manteniment o increment de les desigualtats de gènere, tot realitzant propostes de modificació del projecte.

En l'àmbit català, la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que la transversalitat de la perspectiva de gènere ha de ser un dels principis de funcionament dels poders públics: "els poders públics han d'aplicar la perspectiva de gènere i la perspectiva de les dones en les actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes" (article 3).

El seguiment d'aquest mandat queda recollit en l'àmbit local per mitjà de les **Directrius per a l'elaboració de les normes municipals** adoptades per acord de Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona el 15 d'abril del 2014. En concret, l'article 140 estableix que tot projecte normatiu s'ha d'acompanyar amb una memòria d'avaluació de l'impacte normatiu, o d'antecedents. Aquest impacte ha d'integrar una anàlisi d'impacte de gènere, en la qual s'avaluen "els resultats que es puguin derivar de l'aprovació del projecte des de la perspectiva de l'eliminació de desigualtats i de la seva contribució a la consecució dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes" (d).

Més específicament, el **Reglament per a l'Equitat de Gènere a l'Ajuntament de Barcelona** estableix el caràcter obligatori dels Informes d'Impacte de Gènere de les propostes normatives (article 9).

L'òrgan responsable de l'aplicació de la transversalitat de gènere de l'Ajuntament de Barcelona ha elaborat una **metodologia pròpia** que permet realitzar una anàlisi sistemàtica de la normativa municipal des del punt de vista de l'impacte de gènere.

Aquesta metodologia segueix les directrius d'organismes internacionals (Comissió Europea) i es basa en l'anàlisi de:

- El resultat o efecte que la normativa té sobre dones i homes;
- Les possibilitats que la normativa ofereix com a eina per acabar amb les desigualtats de gènere, o bé el risc que contribueixi a perpetuar-les i/o a aprofundir-les.

Les categories que s'han establert a la metodologia són les següents:

- Normes **reproductores** o bé **transformadores** de desigualtats de gènere. En el primer cas l'impacte de gènere pot ser *Molt negatiu* o *Lleugerament negatiu*; i en el segon cas *Molt positiu* o *Lleugerament positiu*.

1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA

Nom: Ordenança Municipal reguladora dels equipaments d'allotjament dotacional i requisits funcionals de les residències col·lectives docents d'allotjament temporal en sòl de zona

Categoria: Ordenança

Òrgan responsable: Gerència d'Urbanisme

Finalitat: Introduir a les Normes Urbanístiques del PGM, per al municipi de Barcelona, el tipus d'allotjament dotacional dins el sistema d'equipament comunitari, establir la quantitat màxima de superfície de sòl d'equipaments comunitaris que pot ser afectat a aquest destí i determinar les condicions generals d'emplaçament, regulació i desenvolupament dels allotjaments dotacionals al municipi, tot establint les previsions específiques per als que siguin de titularitat privada d'acord amb el que preveu l'article 34.5 del Text Refós de la Llei d'Urbanisme

Àmbit d'aplicació: Municipi de Barcelona

Població destinatària: Ciutadania de Barcelona

2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE

2.1. Vinculació amb objectius del Pla per la Justícia de gènere 2021-2025 i les polítiques de l'Ajuntament.

Per a l'elaboració del projecte normatiu *d'Ordenança Municipal reguladora dels equipaments d'allotjament dotacional i requisits funcionals de les residències col·lectives docents d'allotjament temporal en sòl de zona*, cal tenir en compte els objectius que estableix el II Pla per la Justícia de Gènere (2021-2025), en els eixos estratègics que estan vinculats amb l'àmbit d'actuació d'aquesta normativa.

En concret, aquest projecte normatiu està vinculat als següents objectius programàtics:

- Habitatge. Avançar en la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques d'habitatge.
- Habitatge. Millorar els sistemes d'informació fins a tenir una radiografia completa de les desigualtats de gènere en l'habitatge
- Espai Urbà. Garantir la incorporació dels criteris de gènere en els projectes urbans i el planejament urbanístic mitjançant la participació ciutadana
- Proximitat: Serveis i equipaments als barris. Incorporar la perspectiva de gènere en el disseny, la implantació i la gestió dels equipaments de la ciutat.

A més, aquest projecte normatiu ha de tenir en compte la **Mesura de Govern per uns equipaments municipals amb perspectiva de gènere (2021)**, que estableix criteris i recursos per a incorporar la perspectiva de gènere als equipaments.

2.2. Disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere vinculades al projecte normatiu.

En compliment del que disposa la *Llei Orgànica 3/2007 de 22 de març per a la igualtat de dones i homes* (article 15), i la *Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes* (articles 1, 3 i 6), la present ordenança s'hauria de planificar tenint en compte que els poders públics han d'incorporar la igualtat de dones i homes com a principi d'actuació transversal.

A més, atenent a aquest mandat, i tenint en compte la temàtica del projecte normatiu, **aquesta Ordenança ha d'atendre al que disposen, pel que fa al disseny d'equipaments públics, els articles 53.d i 53.e de la mateixa norma**, que estableixen que els poders públics han de planificar *"equipaments públics amb instal·lacions que facilitin els usos i cobreixin les necessitats de tothom"*. En aquest sentit, aquests apartats preveuen, d'una banda, que la **construcció d'infraestructures i l'ordenació del sòl donin resposta a les necessitats de conciliació de la vida personal, familiar i laboral**, disminueixin els temps dels desplaçaments i **garanteixin l'accessibilitat dels serveis en igualtat d'oportunitats**; d'altra banda, també preveuen la necessitat d'habilitar zones per a l'atenció d'infants, especialment pel que fa a disposar de canviadors de bolquers que siguin accessibles sigui quin sigui el gènere de la persona cuidadora del nadó.

A més, aquest projecte normatiu ha de tenir en compte els criteris de gènere que s'estableixen a la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de gènere en els contractes que tinguin per objecte el disseny i la gestió d'equipaments de titularitat municipal*.

3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS

3.1. Ús no sexista del llenguatge.

El *Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (REG)*, en l'article 15 estableix que tota la documentació escrita de l'Ajuntament ha d'emprar un llenguatge inclusiu i no sexista.¹

En relació a la formulació del projecte normatiu, es percep que s'han incorporat els principis de llenguatge inclusiu.

3.2. Participació de grups de dones i feministes en l'elaboració del projecte.

Les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals* (que comprenen les directrius de tècnica normativa i sobre la tramitació de l'expedient per a l'aprovació de les ordenances, els reglaments i els decrets), al seu article 141 tenen en compte la importància de la participació ciutadana en l'elaboració de normativa municipal. I en aquesta línia, el que interessa avaluar des del punt de vista de l'impacte de gènere és la participació de les dones i feministes; és a dir, si s'ha tingut en compte la seva veu en el disseny de la norma.

Al respecte, no ens consta que hagi existit cap espai per a la participació de grups de dones i/o d'entitats feministes en la formulació del present projecte normatiu. La "Relació motivada de les persones i entitats interessades a les quals s'ha d'atorgar, si s'escau, tràmit d'audiència" no inclou cap entitat de dones o feminista.

4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE

4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació.

L'espai públic i els equipaments municipals —que formen part d'aquest espai públic— no són neutres al gènere. Existeix una bretxa de gènere en l'ús dels serveis i dels equipaments municipals. És a dir, homes, dones i persones amb gènere no binari viuen la ciutat i fan un ús diferencial dels serveis i equipaments municipals, en funció de rols tradicionals i les desigualtats de gènere que se'n deriven i que en condicionen la quotidianitat.

¹ Consulteu la Guia de llenguatge no sexista i la Guia de comunicació inclusiva de l'Ajuntament de Barcelona, en els següents enllaços:

<https://ajuntament.barcelona.cat/guia-de-llenguatge-no-sexista/ca/>

<https://ajuntament.barcelona.cat/guia-comunicacio-inclusiva/>

En concret, a la ciutat de Barcelona hi ha una feminització en l'ús dels equipaments municipals: així, per exemple, les dones fan un ús elevat (per sobre del 75%) de les botigues del barri de consum diari i d'establiments especialitzats, així com dels bancs i dels centres d'assistència primària (CAP); els equipaments d'oci i de lleure també els utilitzen les dones entre un 1 i un 10% més que els homes; els centres de serveis socials i les biblioteques els usen entre un 15 i un 20% més que els homes; i els casals de gent gran i els centres educatius entre un 25 i un 30% més.

Tal com revelen les dades, les diferències més destacades entre dones i homes pel que fa a l'ús dels equipaments municipals es troben en aquells que faciliten i estan vinculats amb el sosteniment dels treballs reproductius i la cura de persones. I aquestes diferències responen a l'estructural divisió sexual del treball, conseqüència del sistema patriarcal i generadora de desigualtats de gènere.

Tanmateix, **no es disposa de cap tipus de diagnosi vinculada a l'objecte específic que regula l'ordenança**. No es disposa d'informació relativa als usos d'aquests equipaments amb **dades desagregades per sexe**, ni tampoc es disposa d'informació relativa a la disposició d'aquests equipaments a la ciutat. Especialment, es desconeix la participació per sexe en els allotjaments dotacionals o residències docents actuals. **Disposar d'aquestes dades permetria un dibuix més acurat de possibles desigualtats de gènere en l'ús d'aquest tipus d'equipaments**.

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.

- Fent una anàlisi del contingut del projecte normatiu es constata que **incorpora el treball de cures dins la concepció de les residències docents**. S'entén que aquests equipaments van adreçats a persones adultes, però es considera que podrien tenir responsabilitats de cura associades. Aquestes situació pot ser entesa d'una altra manera, especialment entre el personal investigador i docent universitari, que veu la maternitat com un impediment a la carrera acadèmica. Incorporar les tasques de cures, de manera puntual o amb la consideració d'edats molt petites alleugeriria aquesta desigualtat entre dones i homes i la seva diferent adscripció a les responsabilitats de cures. L'article 8.10 que reconeix la **necessitat d'espais d'emmagatzematge de cotxets entre els elements de mobilitat personal**; el 8.7 incorpora una reserva de places per a llits bressol i cadires per a nadons, així com canviadors per instal·lar a les habitacions i els espais comunitaris.
- L'article 14.1 de "Selecció de les persones usuàries" regula els processos selectius sota altra normativa, però inclou la possibilitat de definir criteris ad-hoc. Afegeix que **"s'habilitaran indicadors de presència d'homes i dones, origen de l'ocupant, acompanyament per nadó o altres que indiquin desigualtats socials rellevants"**. D'aquesta manera s'habilitarà normativament a que es pugui fer seguiment de possibles biaixos de gènere des de la perspectiva interseccional.

- L'article 15.2 sobre els serveis que han d'oferir els equipaments, indica que "Els equipaments dotacionals dels apartats anteriors hauran de **disposar d'un protocol per garantir-los com a espais lliures de violència masclista**".
- L'article 8. "Requisits funcionals generals" **s'estableixen molt acuradament criteris de gènere**. Especialment els continguts als apartats 2, 5 i 10, que resumeixen a la perfecció la mirada de gènere en els equipaments municipals.
- Es fa referència a les **disposicions normatives en matèria de gènere vinculades a l'àmbit d'actuació del projecte normatiu**.

4.3. Previsió de resultats.

Fruit de l'anàlisi de la proposta normativa, com s'ha esmentat a l'apartat anterior, es considera que el projecte normatiu **pot impactar de manera positiva** en la corresponsabilitat del treball de cura d'infants o generar biaixos de gènere en l'accés a aquest tipus d'equipaments. A banda d'aquest impacte, es preveuen mecanismes per a evitar o fer visible les potencials desigualtats que es generin. Per tant, es preveu que la seva aplicació tingui un **impacte transformador de les desigualtats de gènere**.

5. VALORACIÓ PER PART D'ORGANITZACIONS FEMINISTES I/O ENTITATS DE DONES

No consta que s'hagi contrastat el projecte normatiu amb organitzacions feministes o entitats en defensa dels drets de les dones.

6. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE

A partir de l'anàlisi de la incidència de la norma en el desenvolupament de la igualtat de gènere en el seu àmbit d'aplicació, així com de la seva contribució als objectius de les polítiques d'igualtat, es determina que l'aplicació del projecte normatiu és molt pertinent i suposa una millora de la situació global, tanmateix **és considera potencialment reproductor de les desigualtats de gènere, en un grau lleugerament negatiu**.

VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE			
Reproductor de desigualtats		Transformador de desigualtat	
Molt negatiu	Lleugerament negatiu	Lleugerament positiu	Molt positiu
		X	

7. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS

Revisada la formulació del projecte normatiu així com els seus continguts, es considera necessari plantejar les següents **consideracions i propostes d'elements a introduir o modificar, ja sigui en la formulació del projecte normatiu o en l'aplicació de la norma**, amb la finalitat de reforçar els impactes de gènere positius que es puguin derivar de la seva implementació, així com neutralitzar-ne i transformar-ne els negatius.

7.1. Propostes de millora en la formulació de la norma:

- **RECONeixEMENT I PARTICIPACIÓ DEL MOVIMENT FEMINISTA I DE DONES EN L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE NORMATIU:** Tal i com preveuen l'article 18.1 de la *Llei catalana d'igualtat* i l'article 141 de les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals* es recomana fer visibles i reconèixer els grups i entitats en defensa dels drets de les dones, i impulsar-ne la seva participació en el seu disseny, elaboració, desenvolupament i avaluació de les polítiques públiques, en aquest cas en el procés d'elaboració de l'Ordenança.

Tenint en compte que el procés d'elaboració de la present Ordenança està molt avançat, es proposa que es faci una sessió de contrast amb al moviment feminista i de dones.

Seria interessant escoltar la veu dels col·lectius més precaritzats que formen part de les potencials persones usuàries. En aquests col·lectius, quan estan vinculats a la docència universitària hi ha moltes situacions de desigualtat de gènere, pel que les seves aportacions podrien ser molt rellevants.

7.2. Propostes d'elements a introduir per a millorar l'aplicació o el desenvolupament de la norma:

- **Espai públic**
 - Si bé l'ordenança no té competència per seleccionar les ubicacions dels equipaments sí que pot establir criteris de la seva connectivitat:
 - Assegurant que els equipaments objecte de la normativa queden situats en enclavaments amb una bona comunicació amb transport públic, eliminant així una desigualtat de gènere en l'accés als mitjans de transport.
 - Assegurant que els equipaments s'orienten cap a zones amb certa concurrència de persones, eliminant així un possible biaix de gènere basat en les diferents orientacions en relació a la percepció de seguretat.

Barcelona, amb data de signatura electrònica.

Digitally signed by

Date: 2024.10.04
11:13:38 +02'00'

Personal tècnic

Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI

Vist i plau:

Signat digitalment
per [redacted]
Data: 2024.07.04
13:09:54 +02'00'

Directora

Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI
Ajuntament de Barcelona